

## GLASILO KATOLIŠKE AKCIJE ZA KAMNIŠKO IN MORAVŠKO DEKANIJO

NAŠ LIST IZDAJA MISIJONIŠČE V GROBLJAH, P. DOMŽALE. — UREJUJE IN ZASTOPA IZDAJATELJA JOŽEF GODINA C. M., DOMŽALE-GROBLJE. — TISKA MISIJONSKA TISKARNA, DOMŽALE - GROBLJE. ZA TISKARNO JANKO STRNAD, DOMŽALE. — IZHAJA MESEČNO. POSAMEZNA ŠTEVILKA STANE 1 DIN, CELOLETNA NAROČNINA 12 DIN. INSERATI PO DOGOVORU. ROKOPISI SE REDNO NE VRAČAJO.

### Cerkev, družina in država

Iz okrožnice sv. očeta Pija XI. o krščanski vzgoji mladine.

Čisto trdno dokazana resnica je, da pripada vzgojno poslanstvo pravno in dejansko v posebno odlični meri Cerkvi in da noben razum, ki je brez predsodkov, ne more najti razloga, zakaj naj bi se Cerkvi delale ovire in zapreke pri tistem njenem delu, katerega dobrotne sadove uživa današnji svet.

Soglasje med vzgojnimi pravicami Cerkve, družine in države. Ne samo da ta nadodličnost Cerkve nikakor ne nasprotuje pravicam družine, države in poedinih oseb, kar se tiče upravičene svobode znanosti, znanstvenih metod in katerekoli svetne izobrazbe sploh, ampak je z njimi naravnost v najlepšem soglasju. Zakaj, če naj takoj navedemo najgloblji razlog za to soglasje, moramo reči, da nadnaravni red, v katerega spadajo pravice Cerkve, ne ruši in ne prikrajšuje naravnega reda, v katerega spadajo vse druge našete pravice, marveč ga celo dviga in spopolnjuje; oba reda se medsebojno podpirata in v gotovem oziru takorekoč medsebojno dopolnjujeta, sorazmerno z njuno naravo in njenim dostojanstvom; kajti oba izvirata od Boga, ki sam sebi ne more nasprotovati: »Božja dela so popolna in vsa njegova pota so pravična.«

Še vse bolj jasno bomo to spoznali, če posebej in natančno premostrimo vzgojno nalogo družine in države.

**Družina.** Predvsem soglašata z vzgojnimi poslanstvom Cerkve na čudovito lep način vzgojno poslanstvo družine; kajti obe izhajata iz Boga na zelo podoben način. Saj Bog v naravnem redu podeljuje rodovitnost, počelo življenja in zato počelo življenjske vzgoje, obenem z oblastjo, ki je počelo reda, neposredno družini.

Kakor se zna tako jasno in tako točno izraziti sv. Tomaž Akvinski: »je telesni oče na poseben način deležen bistva počela, katero se nahaja v Bogu na splošni način. Oče je počelo rodnje, vzgoje, reda in vsega tega, kar se nanaša na spopolnitev človeškega življenja.«

Zato ima družina neposredno od stvarnika nalogo in z njo pravico, otroke vzgajati, pravico, ki je neodstopna, ker je neločljivo združena z

njeno strogo dolžnostjo, pravico, ki ima prednost pred vsako pravico človeške družbe in države in ki je zaradi tega ne sme kršiti nobena svetna oblast.

O neprekršljivosti te pravice navaja sv. Tomaž Akvinski tale razlog: »Otrok je po naravi nekaj očetovega. Zato zahteva naravno pravo, da ostane otrok v očetovski oskrbi toliko časa, dokler se mu ne razvijejo umske zmožnosti. Bilo bi torej proti naravni pravičnosti, če bi otroka odvzeli očetovski oskrbi pred razvitjem njegovih umskih zmožnosti in bi na kakršenkoli način razpolagali z njim proti volji roditeljev.« Ker pa traja dolžnost roditeljske oskrbe dotlej, dokler ne postanejo otroci zmožni skrbeti sami zase, traja prav toliko časa tudi tista neprekršljiva vzgojna pravica staršev. »Kajti narava ne stremi samo po rodni otrok, ampak tudi po njihovem razvoju in napredku do one stopnje popolnosti, ki se zahteva za človeka kot takega, torej do stopnje kreposti«, pravi isti sv. Tomaž.

Sicer se pravna modrost Cerkve o tem predmetu izraža na istotako določeni in vsestransko jasni način v kán. 1113. svojega zakonika: »Stroga dolžnost roditeljev je, na vso moč skrbeti za versko in moralno, fizično in državljansko vzgojo svojih otrok in skrbeti tudi za njih časno srečo.«

O tej točki je splošni čut človeškega rodu tako zelo soglasen, da se morajo postaviti v očitno nasprotje do njega vsi, kateri se drznejo zatrjevati, da pripada otrok državi prej kakor pa družini in da ima država glede vzgoje neomejeno pravico. Prazen je nadalje razlog, ki ga taki ljudje navajajo, češ da se človek rodi kot državljani in da zato pripada v prvi vrsti državi, pri tem pa ne pomislijo, da mora človek, preden postane državljani, najprej priti na svet in da ne pride na svet po državi, ampak po starših, kakor tako modro uči Leon XIII.: »Otroci so nekaj očetovega in nekaj prirastek očetove osebe in, če hočemo govoriti popolnoma točno, postanejo člani državnega edinstva ne sami po sebi, ampak po družini, v kateri so se rodili.« Zato »je očetna oblast po svo-

ji naravi taka, da je država ne more niti odpraviti niti prenesti nase, ker izvira iz istega skupnega počela kakor življenje človeške družbe«, pravi v isti okrožnici Leon XIII. Iz tega pa seveda nikakor ne sledi, da je vzgojna pravica staršev neomejena in podvržena njihovi samovoljnosti; kajti ona je nespremenljivo podrejena zadnjemu namenu ter naravnemu in božjemu zakonu, kakor pojasnjuje isti Leon XIII. v drugi svoji slavni okrožnici »o glavnih dolžnostih krščanskih državljanov«, v kateri na kratko razloži bistvo roditeljskih pravic in dolžnosti z besedami: »Od narave imajo starši pravico do vzgoje svojih otrok in obenem dolžnost skrbeti za to, da vzgoja in pouk otroka soglašata z namenom, zaradi katerega so po božji dobroti otroke dobili. Zato se morajo roditelji truditi in si krepko prizadevati, da v tem oziru zavro vsak nasproten poskus in da si popolnoma zjamčijo pravico do obvezne krščanske vzgoje otrok in da jih ne izročijo takim šolam, v katerih jim preti nevarnost, da se naučijo obžalovanja vrednega strupa brezbožnosti.«

Nadalje je treba imeti pred očmi, da obsega družinska vzgojna dolžnost ne samo versko in moralno vzgojo,

### Letošnje velike prireditve

#### Katoliške akcije

v našem okraju

V kamniški dekaniji se bodo vršile letos tri velike evharistične prireditve in sicer

#### V KAMNIKU

(dan še nedoločen)

za kamniške in okoliške župnije,

#### V DOMŽALAH

dne 2. julija

za Domžale in okoliške župnije.

#### V ŠMARTNEM V TUHINJU

(dan še nedoločen)

za Tuhinjsko dolino.

Pripravljavni odbori izdelujejo točen program, ki bo pravočasno objavljen.



ampak prav tako tudi fizično in državljansko, zlasti, kolikor je v zvezi z vero in nravnostjo.

To nepobitno družinsko pravo so ponovno zakonito priznali narodi, ki v svojih zakonskih odredbah skrbno čuvajo naravno pravo. Tako je, da navedemo izmed najnovejših primerov samo en zgled, najvišji sodni dvor zvezne republike Združenih držav Severne Amerike pri razsodbi v neki silno važni razpravi odločno izjavil: »da nima država nikake splošne pravice, določati tak edinstveni tip mladinske vzgoje, po katerem bi se mogla mladina poučevati samo v javnih šolah«, in je dodal naravnopravni razlog rekoč: »Otrok nikakor ni zgolj stvar države; oni, ki ga hranijo in zanj skrbe, imajo pravico in obenem vzvišeno dolžnost, da ga vzgajajo in pripravljajo na spolnjevanje njegovih življenskih dolžnosti.«

**Cerkvena zaščita družinskih pravic.** Zgodovina priča, kako so se zlasti v novejšem času kršile in se še kršijo od strani države pravice, ki jih je Stvarnik podelil družini; zato pa ona tudi sijajno dokazuje, kako je Cerkev te pravice vedno ščitila in branila; najboljši dokaz za to je veliko zaupanje, ki ga imajo družine do cerkvenih šol, kakor smo nedavno zapisali v svojem pismu kardinalu državnemu tajniku: »Družine so takoj spoznale to resnico — in izza prvih dni krščanstva pa skoz do današnjih dni pošiljajo očetje in matere, tudi če sami malo ali pa nič ne verujejo, v milijonskem številu svoje otroke v vzgojne zavode, ki jih je ustanovila in jih vodi Cerkev.«

Zato se že naravni očetovski čut, ki je dan od Boga, kar sam po sebi z zaupanjem obrača do Cerkve v izvestnem prepričanju, da bo pri njej gotovo našel obrambo družinskih pravic, skratka tisto soglasje, ki ga je v stvarni red položil Bog. Saj Cerkev, ki se dobro zaveda svojega splošnega božjega poslanstva in dolžnosti, da se morajo okleniti njene edino resnične vere vsi ljudje, ne neha na eni strani sebi prisvajati pravice, katoliške starše opominjati na dolžnost, da morajo dati svoje otroke krstiti in jih vzgajati krščansko; na drugi strani pa je na neprekršljivo naravno pravico staršev do vzgoje njihovih otrok tako zelo ljubosumna, da ne dovoli drugače kakor le pod gotovimi pogoji in proti izvestnemu poročtvu, da bi se smeli krstiti otroci nevernikov ali da bi se smelo razpolagati z njihovo vzgojo na kakršenkoli način proti volji roditeljev, dokler se ne morejo sami od sebe po svobodni odločitvi okleniti prave vere.

Nepobitno je torej, kakor smo naglasili v imenovanem svojem nagovoru, tole dvojno dejstvo najdalekosežnejšega pomena: prvič, da stavi Cer-

kev svojo učiteljsko in vzgojno službo na razpolago družinam, in drugič, da se je družine prav rade poslužujejo, ker izročajo Cerkvi v vzgojo na stotine in na tisoče svojih otrok. To dvojno dejstvo glasno kliče in oznanja veliko resnico, ki ima za nravno in družabno življenje kar največji pomen, resnico, da pripada vzgojno poslanstvo predvsem, nadvsem in v prvi vrsti Cerkvi in družini, in sicer po naravnem in božjem pravu, zato na neodpravljev, neugrabljiv in nenadomestljiv način.

**Država.** Kakor izvirajo iz tega prvenstva cerkvene in družinske vzgoje za človeško družbo, kot smo videli, največje koristi, tako ne more v redu, ki ga je določil Bog, izvirati iz njega prav nikakšno zlo za resnične in svojске pravice države do vzgoje njenih državljanov.

Te pravice je podelil državi sám Stvarnik narave, toda ne na podlagi

očetovstva proti Cerkvi in družini, ampak le na podlagi oblasti, ki ji pripada za pospeševanje skupne časne blaginje, ki je njen pravi svojski namen. Dosledno s tem ne pripada vzgoja državi na isti način kakor Cerkvi in družini, temveč na drugačen način, ki se ujema z njenim svojskim namenom.

Ta njen namen, skupna časna blaginja državljanov, je mir in varnost, ki sta potrebni družinam in posameznim državljanom za nemoteno izvrševanje lastnih pravic, in obenem čim večje duševno in tvarno blagostanje, ki ga je mogoče doseči po skupnem smotrnem prizadevanju vseh. Dvojna je torej naloga svetne oblasti, ki je lastna državi: zaščita pravic in prospek blaginje; nikakor pa nima pravice, družino in poedinca popiti vase ali pa izpodriniti.

Glede na vzgojo je torej pravica ali, bolje rečeno, dolžnost države, da

## Zamudniki

*Spoštovani!*

*Pišete mi, naj bi Naš list spregovoril kakšno besedo tudi o zamujanju pri nedeljski službi božji. Pravite, da ste nekje v našem okraju (ali je bilo v kamniški ali moravški dekaniji, tega ne poveste) doživeli sledeče: Domači župnik je bil neko nedeljo odsoten in torej ni mogel sam opraviti službe božje. Prosil je iz Grobelj za pomoč in je prišel eden gospodov misijonarjev. Služba božja se je začela ob 10. Misijonar gre na prižnico, ker je navadno pridiga pred sv. mašo. Opazil sem, da je malo začudeno pogledal po skoraj prazni cerkvi. Vendar je začel pridigati. Sedaj so šele začeli prihajati ljudje, loputali z vrati in glasno štorkljali s čevlji po kamenitem tlaku. Pridiga je minila in pričela se je sv. maša. Ljudje so še vedno prihajali — nekateri od doma, drugi pa so se odtrgavali od gruč, ki so ves čas stale pred cerkvijo in se razgovarjale. Zadnji so prišli nekako pri povzdigovanju. Nekaj gruč je sploh ostalo med celo mašo zunaj cerkve ter so se razgovarjali o živini in letini, znani ničvredneži so se pa od časa do časa še glasno zakrohotali. Tisti, ki so zadnji prišli in ki so stali zunaj, so deloma začeli odhajati, kakor hitro je odpel zvonček za sv. obhajilo med sv. mašo, drugi spet takoj pri zadnjem evangeliju, tako da niso mogli biti deležni blagoslova z Najsvetejšim na koncu sv. maše. Pišete mi, da naj o tem v Našem listu kaj napišem. Dostavljate samo še, da Vas je bilo sram in sicer toliko bolj, ker so se tudi pri tujem gospodu ljudje prav tako obnašali kakor sicer.*

*Kaj pa naj o tem še pišem? Namenoma sem skoraj celo Vaše pismo ponovil, da se bodo mnogi gledali v njem kakor v ogledalu. Morda bo pa tudi nje sram in ne samo Vas (namesto njih). Prvo, kar se k*

*vsemu temu dá reči, je — sramota! Saj je še mene sram, da imamo Slovenci še toliko neolikanih ljudi. To zamujanje božje službe je namreč predvsem znamenje pomanjkanja neke osnovne oglajenosti. Izobražen (in ni treba, da je učen, kajti tudi učen je lahko neolikani) človek ne bo nikoli zamujal ne sestankov, ne zborovanj, najmanj pa ne službe božje. Če boste točno pogledali take zamudnike, boste lahko opazili, da so to vedno manj izobraženi oziroma manj olikani.*

*Drugo, kar bi se o tem še dalo reči, je pa zadeva odgovornosti pred vestjo. Ti ljudje velikokrat zamudijo znaten del sv. maše in nimajo priložnosti, da bi bili pri kaki drugi sv. maši. In tako bi lahko o teh govorili kakor o tistih, ki opuščajo nedeljsko službo božjo, le da se še pridruži obremenjevalna okolnost, da dajejo drugim slab zgled, da so drugim v pohujšanje. — Značilno je, da so ti zamudniki navadno vedno eni in isti. Torej niso nikdar pri celi službi božji, nikdar ne slišijo božje besede s prižnice. Kako morejo s Cerkvijo živeti, če nikoli ne slišijo ne krščanskega nauka in ne drugih cerkvenih oznanil?!*

*Znatno se bo dalo odpomoči, če bodo starši poskrbeli, da njihovi doraščajoči in odrasli otroci ne bodo delali njim in sebi sramote in da jih spravijo pravočasno v cerkev (ne samo do cerkve). Prav bo tudi, če duhovnik od časa do časa opozori na to s prižnice. Zelo učinkovito bi bilo, ko bi se ljudje tudi med seboj na to opozarjali. Katoliška akcija, Apostolstvo mož! Zdi se mi tudi, da bi prav krepko zažleglo, če bi se mogla ta grda razvada z ironijo ožigovati na odru pri kaki igri. (Režiserji!)*

*Morda bo kdo še kaj želel k tej ne malo važni stvari še spregovoriti? Radevolje otvorimo debato.*

J. G.



s svojimi zakoni štiti v smislu naših izvajanj predhodno pravico družine do krščanske vzgoje otrok in da do sledno s tem glede iste krščanske vzgoje spoštuje tudi nadnaravne pravice Cerkve.

Na podoben način mora država štiti pravice otrok, kadar njihovi roditelji v fizičnem ali moralnem oziru, bodisi zaradi lastnih nedostatkov, bodisi zaradi nesposobnosti in nevednosti, ne izvršujejo pravilno svojih dolžnosti. Kajti vzgojna pravica staršev, kakor smo že rekli, ni neomejena ali podvržena njihovi samovoljno-

sti, temveč je odvisna od naravnega in božjega zakona in zato podrejena oblasti in sodbi Cerkve; z ozirom na skupno blaginjo pa je podvržena tudi nadzorstvu in pravnemu varstvu države; vrh tega družina ni popolna družba, ki bi imela za svojo usovršitev vsa potrebna sredstva na razpolago. Končno država v tem izjemnem slučaju družine nikakor ne nadomestuje, ampak odpravlja samo nedostanke, seveda s primernimi sredstvi in vedno v soglasju z naravnimi pravicami otrok in nadnaravnimi pravicami Cerkve. (Dalje prih.)

## Šmarnice

Majnik, cvetlični mesec, mesec Marijin. »Majniška kraljica« pravimo Mariji, naši duhovni nebeški Materi, zlasti v šmarnični pobožnosti. Otroški jezik je to in pesniški obnem, vendar globoko pomenljiv. Marija je doma iz ljubkega mesteca Nazareta, zato ji pravimo tudi »nazareška Devica«. Nazaret pomeni cvetlično mesto. In »majniški« ali ni ta beseda skoraj ista kakor »cvetlični«? Razloček je tedaj prav majhen, če rečemo »nazareška« ali »cvetličnega mesta Devica« ali pa »Kraljica majniška«; razloček je v tem, da je Nazaret zelo lep kraj, majnik pa najlepši mesec. Z vsemi temi nazivi in pridevki pa hočemo poudariti ljubeznivo duhovno lepoto ter milino nad vse blage in ljubke nebeške Matere Marije.

Šmarnice se v mnogih krajih na Slovenskem imenujejo drobne ljubke cvetke, ki se v mesecu majniku razcveto in razširjajo prijeten duh. Beli cvetovi in pravilno rastoči zeleni listi in blagodejni vonj in sesterska družba cvetlic, tako značilnih za mesec majnik, saj jim Nemci po svoje pravijo »majniški zvonček«! — vse to nam je všeč, vse to ugaja našemu lepotnemu čutu. »Šmarnice« pravimo tudi majniški pobožnosti, ko na prijeten način okrasimo Marijine oltarje v cerkvi ali pa Marijine podobe v posameznih hišah doma. Najlepše, najljubše cvetice Mariji, prijazno zelenje Mariji, nazareški Devici, Mariji, Kraljici zelenja in cvetic, Mariji, božji Materi in naši duhovni! Majnik, mesec Marijin. Šmarnični oltarji nas vabijo, Marijine podobe nas pozdravljajo.

Šmarnice so košček cerkvene in ljudske umetnosti, domače in prirsčne. Pobožnost in poezija se strneta v eno lepo soglasno ubrano celoto. Ako vsaka zdrava resnična umetnost blaži in dviga in plemeniti in očiščuje mišljenje ter čuvstvovanje, koliko bolj cerkveno-ljudska umetnost! In takšna je šmarnična pobožnost. Cerkevna je in zato bogoljubna in posvečujoča, in ljudska, domača je in zato dostopna ljudem, ki so še količkaj bla-

ge poštene volje in ki še ni v njih ugasnila lučka svete vere. Verniki radi poslušajo mične govore o Mariji ali branje o njej. Spoznavajo, da so verska čuvstva sicer blaga in dobra in sveta, da pa to še ne zadostuje: ta čuvstva imajo samo namen dvigniti voljo, da bo storila primerne sklepe za krepostno krščansko življenje, za življenje po sveti veri...

Sveta krščansko-katoliška vera in pa značajno, odločno, dosledno ter vztrajno življenje po veri: oboje skupaj je brezmejno potrebno v današnjih dneh! Koliko greha, koliko hudobije, koliko peklenke zlobe je med današnjim človeštvom! Koliko trdobe in surovosti, koliko zavisti in nevoščljivosti, koliko sovraštva, koliko krivic, koliko zapeljevanja, koliko grdega, nesramnega govorjenja, koliko nečistovanja, koliko ostudnih kletvin — kdo bi mogel vse naštetiti in prešteti?! — Vsevedni Bog ve! — Ah, gorje: tudi med nami Slovenci še niso potihnila zlobne kletvine, prinesene iz tujine! O kako je žaljen ljubi Bog, kako je žaljena naša dobra vzvišena nebeška Mati! — Verniki, zadostujte s svojo gorečnostjo! P. E. B.

## Iz bogastva maše

Molitve pri darovanju ob nedeljah in praznikih

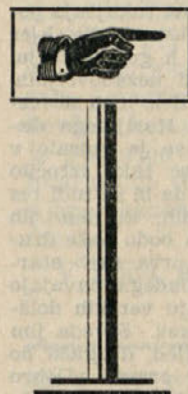
**VARSTVO SV. JOŽEFA.** Opri na varstvo ženina tvoje presvete Matere, Gospod, prosimo tvojo dobrotljivost: daj, da bodo tudi naša srca vso posvetnost prezirala in s popolno ljubeznijo ljubila tebe, pravega Boga.

**NAJDENJE SV. KRIŽA.** Gospod, vrzi se potolažen na daritev, ki ti jo prinašamo: reši naj nas iz vsakega grdega prepira in po znamenju svetega križa tvojega Sina naj nas spravi v tvoje varno zavetje, da bomo premagali vse napade sovražnih sil.

**TRETJA POVELIKONOČNA NEDELJA:** Po teh skrivnostih, o Gospod, nam podeli milost, da bomo brzdali zemeljske želje in vzljubili vse nebeško.

**ČETRTO POVEL:** O Bog, ki si nas po častitljivi izmenjavi, ki se izvr-

# Za novi maj novo obleko



iz trgovine  
**Jos. Senica**  
Domžale  
Podružnica  
Moste pri Komendi

1933 MAJ 31 dni

Hrv. = Svibanj; Srb. = Maj; Češk. = Kveten;  
Polj. = Maj; Rusk. = Maj

1 P. Filip in Jakob, ap.	
2 T. Atanazij, c. učitelj	
3 S. Najdenje sv. Križa	
4 Č. Florijan, mučenec	
5 P. Pij I., papež	
6 S. Jan. Ev. pred l. vr.	
7 N. 3. pv. Varstvo sv. J.	Jan 16, 16-22
8 P. Prikazen nad. Mih.	Lk 3, 21-23
9 T. Gregorij Nac., c. uč.	
10 S. Antonin, škof	
11 Č. Francisek, Mamert	
12 P. Pankracij in tov. m.	
13 S. Servacij, šk. muč.	
14 N. 4. povelikonočna	Jan 16, 5-14
15 P. Izidor, kmet, spozn.	
16 T. Janez Nepomuk, m.	
17 S. Pashal Bajlon., sp.	
18 Č. Erik, kralj	
19 P. Peter Celestin	
20 S. Bernardin Sienski	
21 N. 5. povel., križeva	Jan 16, 23-30
22 P. Marjeta Kortonska	
23 T. Jan. Krst. Rosijski	
24 S. Marija pom. kristj.	
25 Č. Vnebohod Gosp.	Mr 16, 14-20
26 P. Filip Neri, spozn.	
27 S. Beda Cast., c. uč.	
28 N. 6. povelikonočna	Jan 15, 26-16, 4.
29 P. Mar. Magd. Pazzi, d.	
30 T. Ivana Orleanska, d.	
31 S. Angela, devica	

ši v tej daritvi, naredil deležne edine prevzvišene božje narave, daj nam, prosimo te, ko tvojo resnico spoznamo da jo z vrednim življenjem čisto dojamemo.

**PETA POVEL:** Sprejmi, Gospod, prošnje vernih in prinesene darove: naj po tej slovesnosti, ki jo z vdano pobožnostjo vršimo, pridemo do nebeške slave.

**KRIŽEVI DNEVI** pri procesijah: Naj nam ti darovi, prosimo te, Gospod, raztrgajo vezi grešnosti in nam dosežejo darove tvojega usmiljenja.

**VNEBOHOD:** Sprejmi, Gospod, darove, ki ti jih prinašamo zaradi slavnega vnebohoda tvojega Sina, in daj nam milost, da se rešimo iz sedanjih nevarnosti in dospemo v večno življenje.

**ŠESTA POVELIKONOČNA:** Naj nas očisti ta brezmadežna daritev, o Gospod, in podeli našim dušam moč nebeške milosti.



## Z našega razgledišča

**BLAGOVICA.** Ni ravno kaj posebno novega, samo nekaj stvari je, ki so vredne, da jih napišemo. — Tako je bila koncem marca nenadoma prestavljena tukajšnja pomožna pošta in sicer iz cerkvene hiše, kjer je trgovina, v sosedno hišo h gostilničarju. Prej je bilo le nekaj ljudi nezadovoljnih, sedaj splošno godrnjajo. — Zelo lepo slovesnost smo imeli na praznik Marijinega Oznanjenja. Nad 90 družin se je vpisalo v Družbo svete družine in se tako izročilo njenemu varstvu. Bog daj, da bi se tudi res držali in ravnali po zgledih, ki nam jih kaže sveta Družina! Da pa bodo naše družine res srečne, mora biti prva skrb staršev, da svoje otroke od mladega navajajo k poslušnosti in spolnjenju verskih dolžnosti kot jih uči sveta Cerkev. Seveda jim morajo dati sami dober zgled, drugače bo ves trud zaman. Pregovor pravi: »Dobro drevo rodi dober sad.« Vse to je pa mogoče doseči z molitvijo in pogostim prejemanjem svetih zakramentov. — Ponedeljek po tihi nedelji je Bog poklical k sebi staro Bobnetovo mater iz Vošč. Dosegla je starost 81 let. Bila je bogata v dobrih delih, zato upamo, da ji je bil Jezus velikodušen plačnik in milosten sodnik, kateremu je v življenju zvesto služila in ga pogosto prejemala. — Zadnjo nedeljo pred razpustom Prosvetnega društva so člani v cerkveni dvorani priredili zanimivo Molierovo šaloigro: »Namišljeni bolnik«. Igra je prav dobro izpadla in vsa čast gre igralcem, ki so svoje vloge izvrstno rešili. Gledalci so bili z igro prav zadovoljni, saj je nudila veliko lepega in vzgojnega nauka za življenje in obenem veliko poštene in zdrave zabave. Izrazili so željo, da bi se v domu zopet kmalu

prirenila kaka lepa igra. Tej lepi in poštenu želji bo pa v kratkem ustregla tukajšnja dekliska Marijina družba.

**ŠT. GOTARD.** Izredno sv. uro smo opravili v četrtek 6. aprila zvečer od 7. do 8. ure. Udeležba je bila nepričakovano dobra. Farani so se zavedali, da je to zgodovinski dan, ko je preteklo 1900 let od zadnje večerje, zato so še rajši prišli v cerkev. Na cvetno nedeljo smo videli letos izredno veliko butarc. Posebno pozornost so vzbujale tri velike butare. Vsako butaro so prinesli po trije dečki na posebnih drogovich in jih postavili v sredi cerkve pred klopmi. Gotovo je bilo med temi malo ponosa in želje, da se postavijo, češ take butare ne bo nihče imel kakor mi. Tu in v nekaterih sosednih župnijah se je udomačila navada, da otroci tolčejo v cerkvi z butaram ob tla in tako povzročajo ropot na svetem kraju. Baje to delajo radi neke vraže. Ako se otrokom to strogo prepove, in ubogajo, se pa dobe vsako leto kaksi starejši fantje, ki otrokom vzamejo butaro iz rok in tolčejo z njimi ob tlak. Zato na cvetno nedeljo ni pravega reda in miru v cerkvi, kot se tu spodobi za hišo Gospodovo. Veliki petek so verniki prav pridno prihajali počastit Jezusov križ in Najsvetejši zakrament v božjem grobu. Pri sklepnih pobožnosti zvečer ob Ave Mariji ko je bil sv. rožni venec, pridiga in petje žalostnih pesmi, je bila udeležba prav velika. Tu imamo vstajenje šele na veliko noč zjutraj ob 5 uri. Letos se je radi lepega vremena zbralo izredno veliko ljudi, tudi precej moških iz sosednih župnij, ki so se udeležili velikonočne procesije in sv. maše. Na belo nedeljo smo čuli v cerkvenem govoru, kak namen in pomen ima sv. misijon, zato ga tem težje pričakujemo in vsak dan molimo za uspeh misijona.

**MORAVCE.** Prvi župniki. Leto ustanovitve moravske župnije ni znano. Ustanovili so jo najbrž plemiči. Vajnejši v tej okolici so bili gospodje Galli, gospodje iz Limberka (Lilienbergi) in Rabensbergi. V prvi polovici 13. stoletja so živeli te odlične rodbine ministerialnega in viteškega stanu in sicer na gorenjskem ozemlju Andechsov. Pod Andechsi je bil Kamnik med najvažnejšimi kraji na Kranjskem. Kamničani se v tem razdobju imenujejo meščani (cives). Do svoje smrti (1228) je bil Henrik prvi gospod v deželi. Sledil mu je njegov brat, oglejski patriarh Bertold, ki je do svoje smrti (1251) kot zadnji moški potomec Andechsov združeval v svoji osebi nadškofijsko oblast, posest rodbine andeških središčem v Kamniku, in je bil tudi vsaj naslovni kranjski mejni grof. — Najstarejši fari na andeškem ozemlju sta bili Cerklje in Mengeš. Tu se župnik prvič omenja l. 1215. Kamnik, kjer se župnik omenja prvič leta 1207, je prejkone nekoliko poznejša andeška ustanova. V Moravčah se kot prvi župnik omenja šele leta 1286. — Sicer je bil mogoče že prej župnik v Moravčah. Veriand, župnik v Mengšu (1238—1244), je bil leta 1243 najbrž tudi župnik moravški. Zakaj v tedanjih časih je bil večkrat z eno osebo združenih več beneficijev ali služb. — Versko življenje je bilo takrat posebno na Kranjskem še na nizki stopnji. Župnij je bilo malo in bile so silno obsežne, ljudstvo pa zapuščeno, neuko, zelo udano praznovanju in raznim zmotam. Zaradi pomanjkanja duhovnikov so mnogi umirali brez zakramentov. In tu se kaže zlasti delovanje Bertoldova. — Akvilejski patriarh Bertold Andeški (1218—1251) je leta 1238 prestavil svojo stolico iz nezdrave Akvileje (Oglej) v laški Videm (Udine), ki je bilo zdravo mesto s prijetno lego. In

Janez Langerholz:

## Za denarjem

(Nadaljevanje.)

Težko je pričakoval pisma iz domovine. Ampak seveda ta pisma hodijo svojo pot, tja in nazaj, in preden dobiš odgovor, se spet vnovič pomladi luna. In ko je pismo slednjič došlo in je skoro vsaka vrstica govorila: »Nikjer te ni, ne v hiši, ne pri otrokih, ne v hlevu, ne na vrtu, od nikoder te ni, ne iz polja, ne iz gozda, ne iz mesta, čeprav te vsak večer čakamo,« se mu je domotožje še ponovilo. O, ko bi se mogel odtrgati, ko bi mogel vsaj vsak večer priti med svoje!

Iz prebranega pisma se je prerodil trden sklep: »Hitro bom zaslužil, kar potrebujem da bom doma zacelil svoje rane, potem pa nazaj, nazaj. Ni je sile ki bi me tu obdržala in ki bi me primorala polniti žepe ameriškanskim bogatinom, njih družbam in kompanijam.«

Počasi je kapal v domovino blagoslov dolarjev, polagoma se je polnila hranilna knjižica, najbolj nepočakane upnike je bilo treba pomiriti. Vse te rane je dom dobro videl, ni pa videl najbolj zevajoče rane, na kateri je bolehal oče tam v tujini; reklo se ji je zveza z domom.

Res mu ni bilo mogoče vsak dan pisati, tudi novice ne rastejo in se ne delajo po naših vaseh, kakor se prikažejo gobe po toplem deževju, toda

takole en časopis, ki bi ga bil vsak teden vsaj enkrat obiskal in bi mu bil prinesel novice iz domovine, bi pa res ne bil odveč. Pa je bilo vse polno pomislekov proti tej nameri. Naj mu ga pa drugi posodijo, saj ga gotovo dobivajo. Kaj bo pa bral? Dela naj, da bo preje doma. Če so drugi prestali brez njega, bo pa še naš. Predraga je ta stvar; kje bomo pa denar jemali!

Dom je skoparil, omahoval in se ni zavedal dolžnosti, ki mu jo je narekovala hvaležnost, in tako se je zgodilo, kar beremo na Veliki četrtek v cerkvenih molitvah: »Eno uro niste mogli čuti z menoj, ki ste se ponašali, da bi umrli zame; ali ne vidite Juda, kako ne spi, ampak me hiti izdajati Judom?«

Ko je domovina spala in kopicila krvavo prisluzene denarje in ko je pozabljala, da človek potrebuje duhovne hrane, se je pri Dobravcu vez domovinske ljubezni čedalje bolj rahljal, mož je postal vsak dan bolj Amerikanec. Spali pa tudi niso njegovi tovariši. Spoznali so hitro njegovo bolezen, njegovo hrepenenje po knjigi, po časopisju, po novicah, in so mu prinašali branja cele kupe. Mož se je v prostem času kar zatapljal v branje, pil in požiral novice iz stare in iz nove domovine, srečaval imena znana in neznan, pa tudi nove, doslej komaj slutene misli in slike so se dvigale in so spet padale v njegovi domišljiji.

Mož se niti zavedal ni, kako se je protiverski strup polagoma zajedal v njegovo dušo, kako je na versko življenje začel gledati z drugačnim očesom, kakor je bil tega vajen v domovini. Nič ni čutil, da mu postajajo prazniki zoprni, da mu je molitev odveč, da mu je cerkev postala čisto tuja.

Če bi se bil zavedal, bi se bil spomnil, kako je bilo tiste dni, ko je bil še doma.

Gospod župnik Janez — Bog mu daj v miru počivati tam pod okriljem sv. Petra — ta gospod je torej govoril, da je slabo časopisje v stanu človeku popolnoma vzeti vero in ga tako oropati najdražjih svetinj, ki jih mu je dala domača hiša, domača šola in domača cerkev.

Neverno so ga gledali možje, strmele so v božjega moža ženske in čudna se jim je zdela njegova beseda.

In še je govoril gospod Janez: »Bili so časi, ko je hodil Turek v naše kraje. Prihajal je, ropal, moral in požigal. Kar pa je našel dragocenega, to pa je odnesel s seboj v daljni Carigrad. In med dragocenostmi niso bili najmanjše vrednosti naši fantje in dekleta, da, tudi nedolžni otroci, katere je trgal materam iz naročja. In tem našim ljudem so tam vzeli vero v pravega in edinega Boga in jim vcepjali Mohamedovo vero. Grdo so ravnali Turki z našimi ljudmi. Vzeli so jim pravo vero in vzgojili so iz njih hujske



poslej so patriarhi vedno tam bivali. Bertold je tembolj skušal dvigniti versko življenje z novimi samostani in redovnimi naselbinami. Prva taka ustanova je bil samostan dominikank ali belih nun v Velesovem. Mnogi vitezi so se l. 1238 dne 11. decembra zavezali s pogodbo, da hočejo dati svoja zemljišča za samostan in skrbeti za zgradbo poslopja. Tako so prišli pod oglejskega očaka Bertolda mengeški župnik Veriand, njegov brat Gerloh, grajski grof v Kamniku ter gornjegrajski opat Albert s prošnjo, da bi potrdil njih ustanovo v Velesovem ter jo podpiral. — V nato izdani listini so najprej poleg duhovnih veljakov podpisani še drugi: Engelskalk iz Vranje peči, Konrad Gagile ter trije plemiči Limbarski, namreč oče Gebhard ter oba sinova Gebhard mlajši ter Vitigo. Oba brata Gebhard iz Limberka in Vitigo se omenjata v listini iz l. 1291 (v Vidmu), ko patriarh Rajmund (1273—1299) v njunem prepiru zaradi desetini od 18 kmetij razsodi v korist bolnici v Kamniku. Vitego pl. Lilgenberg je bil tedaj po še ohranjenih listinah naddijakon v savinjski dolini v letih 1291 do 1304. Obenem je bil pa tudi župnik moravški vsaj že v začetku leta 1286. Župnijo je opravljal ali sam ali pa po svojem namestniku (vikarju). Biti je moral tudi že dokaj v letih, zakaj še kot mladenič se je podpisal leta 1238 na listini, ki smo jo zgoraj omenili. — Tudi patriarh Bertold (1218 do 1251) iz rodbine Andeških je resno mislil na ustanovitev nove škofije v Gornjem gradu 1237, a preteči je moralo nad 200 let, da se je uresničila ustanovitev te škofije. Ker je bila sčasoma postala oglejska škofija preobsežna, da bi mogli patriarhi sami vso upravljati, so si začeli očaki zbirati zgodaj svoje pomočnike, generalne vikarje, in nastavljeni v imenitnejših krajih nekake

velike dekane, tako imenovane naddiakone. — Moravče, se zdi, da so bile precej imenitna župnija, ker je bil njen prvi plemič Vitigo tak naddiakon (1291—1304) za savinjsko dolino s sedežem v Celju, tačas pa s sedežem v Moravčah. Vitigo Limbarski je bil tedaj ugleden duhovni veljak, pa že bolj v letih. Najdemo ga vpisanega med dobrotniki samostana v Velesovem že leta 1238. J. M.

**GROBLJE.** V spomin 1900 letnice smrti našega Odrašenika Jezusa Kristusa se je v tukajšnji cerkvi obhajala v velikem tednu posebna pobožnost. Vsak večer ob 7 je bila pridiga, sv. križev pot in blagoslov. Pridigal je č. g. superior A. Pohar, zaključno pridigo na veliki petek je imel č. g. A. Martelanc. Okoličani so se spominske pobožnosti pridno udeleževali. »Vstajenje« je bilo na veliko soboto zvečer ob 7. Na veliko noč sta bili v cerkvi dve službi božji, druga (slovesna) ob 9. Vobče so se vršili vsi velikotedenski obredi kakor vsako leto. (Tako je bila po dolgem času spet enkrat pozna sv. maša in že spet so stali nekateri med službo božjo zunaj cerkve.) — Umrli so: oče in hčerka tukajšnjega župana g. Giovanellija, dalje I. Tavčar in Marija Šuštar (umrla v Zagrebu). — Tudi letos se vrši šmarnična pobožnost v naši cerkvi vsak dan ob pol osmih zvečer. Obisk je izredno velik. Večerna šmarnična pobožnost, se zdi, posebno ugaja. Pridejo lahko tudi tak, ki so čez dan na polju ali v tovarni.

**KAMNIK.** Kakor drugod, tako ima tudi pri nas šmarnična pobožnost veliko privlačno moč. Prilike za to pobožnost imajo župljani dosti, saj imamo šmarnice v župni cerkvi zjutraj ob ¼6 in zvečer ob 6, v samostanu pa ob ½8 zvečer. Naj prinese to blažilno Marijino češčenje obilo blagoslova

## Preklic!

Andrej Nemeč, posestnik v Dobu pri Domžalah, izjavljam, da so neresnične vse vesti, ki spravljajo v zvezo mene in **Urško Podbevšek**, zasebnico v Dobu pri Domžalah. Preklicujem in obžalujem tudi vse, kar sem jaz sam govoril v tej zvezi o **Urški Podbevšek**, ker so bile vse tozadevne moje govorice neresnične, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od nadaljnega kazenskega postopanja proti meni.

V Dobu, dne 25. aprila 1933.

Andrej Nemeč.

zlasti tudi verske poglobitve, da bo greh zginal, cvetelo pa krepostno življenje. Bog daj, na priprošnje majniške Kraljice! — V nedeljo 7. maja popoldne ob 3 bo v Kamniškem domu občni zbor tukajšnje Vincencijeve konference, ki obhajala letos svojo 25 letnico. K temu zborovanju smo povabili g. dr. Alfonza Levičnika iz Ljubljane in g. patra Ciprijana, gvardijana iz Novega mesta, ki je bil skozi dolgo vrsto let neumoren tajnik konference. Upamo, da bo to zborovanje še bolj poživilo dobrodelnost. — Slovesnost prvega sv. obhajila bomo imeli letos za dečke v sredo 31. maja, za deklice v nedeljo 11. junija. Bo pač lep dan za otroke, njihove roditelje in domače, pa tudi za celo župnijo.

**VODICE.** Izjemoma je seja Kat, akcije že v nedeljo 7. maja točno ob 9. uri. — Slo-

sovražnike krščanstva, kakor so bili oni sami. Janičarji, nekdanji naši fantje, so se vračali v naše kraje, polni studa in sovraštva do naših ljudi, do naših krajev, do naše vere. Rečem vam: veliko hudega je storil Turek našim ljudem. Toda če jim je vzela našo vero, jih je vzgajal potem v svoji, čeprav v zmotni veri. Hujski kot Turek pa vam je tak časopis, ki zna vero vzeti, dati pa ne, ki mesto vere in ljubezni seje in goji le sovraštvo do Boga in do Cerkve, kar je človeškemu rodu svetega in dragega. «

Pa so se zbrali potem možje in fantje v gostilni pri Gašperju, tudi Dobravec je bil še fant med njimi. Kolikokrat se je spominjal starega Poljanca, ki se je znašal nad besedo gosпода Janeza in je trdil: »Naka, možje, naka, to pa že ne! Tako se pa vera ne dá vzeti, kakor gospod Janez misli. Ali je vera moj klobuk? Klobuk mi lahko vzameš ti, Rožanec, in mi svojega pustiš, vere pa ne. Vera ni blago.«

In možje so pritrjevali: »Prav imaš, Poljanec! Radi bi poznali tistega, ki bi nam mogel to vzeti, kar so nas naučile naše matere!«

In drugi zbor je pritrjeval: »Tako je! Vera ni klobuk, ki mi ga kdo lahko zamenja, vera ni kakor suknja, katero slečeš in nato novo oblečeš. Z vero smo kakor zraščeni, vera je kakor kri našega telesa, vera nam je življenje.«

In še so govorili na dolgo in na široko, da ni mogoče človeka pripraviti ob vero, da se mora vsak do smrti držati tega, kar so ga starši doma naučili.

Čudno je namreč to: Dokler je človek sam dober in pošten, ima vse okoli sebe za dobre in za poštene.

Dobravec pa je bil že v omotici. Nič si ni mogel prav spoznati, kako je z njim. Težko se je ločil od tega, kar je bilo vedno njegova last, kar je imel kakor dediščino od očeta in od matere, ni se pa rad zameril svojim novim tovarišem, ki so ga sprejeli medse ne kot tujca, ne kot vsiljenca, ampak kot prijatelja, znanca in domačina.

Dobravec! Ali še veš, kako si se svoje dni učil: Kam drži na levo cesta? Kam drži na desno pot? Kje se lažje ognem zmot...?

## V.

Amerika! Bili so časi, ko si bila mnogim našim družinam krušna mati. Tvoj dolar jih je osrečeval in osrečeval, tvoj dolar je preganjal lakoto in mraz, tvoj dolar je dvigal upanje tisočerihi. Tvoj dolar je bil slajši kakor med in mleko, lepši ko zlato sonce jasnega neba, njegov cvenk je prevpil vse druge glasove in čuvstva srca...

Dobravec se je polagoma popolnoma zapisal dolarju. Skoraj mu je postajalo žal, da je kdaj obetal, da se bo vrnil v doglednem času domov. In če se bo vrnil, doma ne bo ostal. Dom naj čuvajo žene in otroci; oni naj se pehajo po travnikih in po njivah, oni naj skrbe, da hiša ne razpade in ne propade, njega več ne bodo spravili na dobravska polja in na dobravske košenine.

Samo takole ob večjih praznikih mu je postajalo nekam tesno pri srcu. Pogrešal je domačega božiča s toplo pečjo, skromnimi jaselcami in s prijetno vonjavo blagodišečega kadila, tesno mu je bilo pri srcu, ko se je spomnil prazničnega zvonjenja in pota k polnočnici. Ni mu bilo lahko pri srcu, ko se je spomnil velikonočnih zvonov in drugih dobrot, duhovnih in telesnih, ki jih je nudila tiste dni božja hiša in kakršne je poznal vedno strogo verni dom. Ali če je takole majnikova jutra korakal na delo in ga je notri do vhoda v podzemeljske prostore spremljala radostna ptičja pesem, mu je v tem zboru manjkalo domačih zvonov in slovenskih Marijinih pesmi.

Vselej mu je take dni postalo nekam težko pri srcu. Molče je odzdravljaval tovarišem, mrko je gledal v tla, kakor bi hotel nekaj najti in sicer zgovornemu možu je za nekaj dni pošla vsaka beseda.

(Se nadaljuje.)



venec piše z dne 29. aprila: župnik pred sodiščem oproščen. Dne 26. aprila je v Kamniku pred kazenskim sodiščem stal vodiški župnik Peter Janc. Ovađen je bil po § 156. kaz. zakona, da je razsiral alarmantne vesti, češ da si je izmislil, da se je dne 13. februarja ob pol 10 ponoči pred Društvenim domom nanj streljalo. Ker se je pa župniku posrečilo, da je to noč pred Domom res nekdo streljal in da sploh večkrat v Vodica po noči nekdo strelja, je bil župnik popolnoma oproščen obtožbe, čeprav so nekateri vse storili, da bi resnico prikrili. Sedaj se bo gotovo dalo ugotoviti tudi tistega, ki je streljal.

**KOMENDA.** V dnevih od 18. do 26. marca se je vršil pri nas sv. misijon, ki je duhovno prenovil našo župnijo. Vodili so ga gg. lazaristi A. Pohar, superior iz Grobelj, dr. J. Zagar in J. Bele iz Ljubljane. Župljani so se skoraj brez izjeme udeleževali izredne pobožnosti. Upamo, da bodo bogati uspehi misijona ostali trajni.

**TUNJICE.** V začetku letošnjega posta je bil v naši župniji sv. misijon, ki sta ga vodila gg. lazarista L. Šavelj in A. Berlec iz Ljubljane. Misijon je jako lepo uspel.

## Ljubezen dopolnjuje zakone

Из окроžнице Леона XIII. »Rerum novarum« (Nadaljevanje.)

45. »Vendar ne smemo misliti, da je vsa skrb Cerkev tako usmerjena v vzgojo duše, da bi zanemarjala eno, kar spada k umrljivemu in zemeljskemu življenju.«

46. »Posebej glede proletarcev hoče in si prizadeva, da se rešijo iz svojega prebednega stanja in dosežejo boljše razmere. In ne malo k temu pripomore prav s tem, da ljudi kliče in vzgaja h kreposti. Krščansko življenje namreč, kjer se ga neomajno drže, samo od sebe rodi v marsikaterem pogledu uspevanje v zunanjih zadevah, ker ono sprijaznuje z Bogom, ki je začetek in vir vseh dobrin, in kroti dvojno kugo življenja, ki delata le prebogostno celo v bogastvu človeka nesrečnega, namreč preveliko poželenje po bogastvu in pohlep po nasladih (1 Tim 6, 10). Zadovoljni naposled s poštenim kulturnim (človeka vrednim) življenjem z varčnostjo izpopolnijo dohodke, oddaljani od napak, ki izčrpajo ne samo majhne dohodke, ampak tudi največje bogastvo ter uničijo odlična premoženja. Toda poleg tega Cerkev primerno skrbi za dobrobit proletarcev s tem, da ustanavlja in goji ustanove, o katerih misli, da bi mogle voditi k olajšanju njihove bede. Da celo tako se je vedno odlikovala v tej vrsti dobrotelosti, da jo s hvalo poveljujejo celo nasprotniki. Tolkla je bila moč medsebojne ljubezni pri najstarejših kristjanih, da so se prepogosto premožnejši oropali lastnega premoženja, da bi drugim pomagali. Zato »ga ni bilo ubogega med njimi« (Apl 4, 34). Dijakonom, posebej za to ustanovljenemu redu, je bilo od apostolov naloženo opravilo, da so izvrševali dolžnost vsakdanje dobrotelosti. In apostol Pavel, četudi je bil s skrbjo za vse cerkve mnogostransko zaposlen, se ni pomišljal podati se na težavna potovanja, da bi siromašnim kristjanom osebno prinesel miloščino. Te vrste denar, ki so ga kristjani pri vsakem shodu prostovoljno zbirali, imenuje Tertulijan »zaklade ljubezni«, ker so se uporabljali »za preživljanje in pokopavanje ubogih, za dečke in deklice, ki so bili brez premoženja in staršev, za stare služabnike in prav tako za brodolomce« (Apol. cap. 39).

47. »Odtod je polagoma nastalo ono premoženje, ki ga je z vestno skrbjo čuvala Cerkev kot družinsko imetje potrebnih. Da, odložila je sramežljivost pri prosjačenju in celo nabirala je pomožna sredstva za ubogo ljudstvo. Skupna mati je namreč boga-

**DOMŽALE.** Kakor na drugem mestu poročamo, se bo vršila v Domžalah dne 2. julija velika evharistična prireditev Katoliške akcije za trg Domžale in okoliške župnije. — V zadnjem času beležimo dva smrtna slučaja: Dne 7. aprila je umrla ga Jožefa Juvan (rojena Obervalder), dne 4. maja pa ga Marija Hrovat (rojena Pečnik), soproga podobarja in posestnika. Pogreb blage gospe Hrovatove bo v soboto (6. maja) ob 4. popoldne. Obojnim preostalim naše sožalje.

### Dekanov obisk

Dekanov obisk je določen doslej za sledeče župnije kamniške dekanije: V Mekinjah v torek 2. maja zjutraj, v Dobu v ponedeljek 8. maja zjutraj, na Rovih v ponedeljek 8. maja popoldne, v Domžalah v torek 9. maja zjutraj, v Ihanu v sredo 10. maja zjutraj, v Tunicah v četrtek 11. maja zjutraj, v Zg. Tuhinju v ponedeljek 15. maja popoldne, v Šmarternem v torek 16. maja zjutraj, v Motniku in Špitaliču v torek 16. maja popoldne.

Treba je obeh. Zato je pa socialni nered nastal zato, ker se je začela izgubljati pravičnost in ljubezen. To je treba poudariti zato, ker se nekateri za ozdravljenje socialnih vprašanj radi sklicujejo samo na ljubezen in pričakujejo, da more samo ljubezen ozdraviti vse sedanje družabne bolezn. Ti ne umevajo pravilno krščanstva, ki ne zaukazuje samo ljubezni, ampak zahteva tudi pravičnost. Ljubezen je nad pravičnostjo, ki pomaga tudi takrat, kadar pravičnost odpove. V zmoti je, kdor meni, da bi se kdaj dala ljubezen nadomestiti z zakonito dobrotelostjo.

## Tri želje

vsakega nakupovalca so:

1. trpežno, 2. lepo,
3. poceni blago.

Naši izdelki temu popolnoma ustrezajo. Pojdite in se prepričajte, da dobite: lep modern ženski pulover za Din 55.—, kakor tudi modern moški brezrokavni pulover za Din 65.—. Otroške čepice po Din 8.—, damske po Din 12.—.

Vse to dobite le pri

**CILKI ZAJC, Groblje**

(Društveni dom) p. Domžale.

Dobra zdrava pitna voda je bistven in priznan znak samozavestne kulture.

Na pljučih bolni ne smejo svojega izpljunka pod nobenim pogojem požreti, temveč morajo pljuniti v posebno žepno stekleničico.

Ne dotikaj se električne napeljave z golo roko ali s kovinskimi predmeti (kleščami), temveč z debelimi, suhimi cunjami ali rutami.

Pri vseh vrstah zastrupljenja smemo piti mleko kot protisredstvo in obrambno sredstvo, le ne pri zastrupljenju s španskimi muhami in pri fosfornem zastrupljenju (vžigalice).

Umetna gnojila  
ciment in  
betonsko železo

in vse drugo blago kupite ugodno

v trgovini **JOS. SENICA, Domžale**  
Podružnica: Moste pri Romendi.





## OTROŠKI KOTIČEK

PIŠE STRIČEK MATIČEK



Tebi, Marija!

O, da bi imel hribe zlata,  
krono izkujem Kraljici srca,  
tebi, Marija!

O, da bi imel sonce v rokah  
prvi ga nesem v hvaležnih solzah  
tebi, Marija!

O, da natrosi mi zvezdic nebo,  
moje roke iz njih venec spleto  
tebi, Marija!

O, da bi imel src milijon,  
vse bi prinesel pred majniški tron  
tebi, Marija!

Zdrava Marija!

Dan že zapira oči.  
Veterc iz dalje molčeče  
tih zvonjenje prinaša:  
Zdrava Marija ...

Duša posluša, drhti;  
kakor dih tihe sreče  
tajno se v nji mi oglašča:  
Zdrava Marija ...

Kadar moj dan se zmračil,  
preden zaprem v vek oči,  
zadnji naj dih mi šepeče:  
Zdrava Marija ...

Pogovor v pomladi

Na dišeči cvetki sta se sešla čmrlj in  
čebelica.

»Oj, čebela«, pravi čmrlj, »kako si ti  
suha! Poglej mene, kako sem debel in re-  
jen! I kaj pa delaš z medom, ki ga nabiraš  
po cvetju, kaj ga ne pojesh sama?«

»O ne«, odgovori čebelica, »jaz ga dajem  
tudi drugim.«

»To si bedasta«, reče na to čmrlj. »Jaz  
ga pa raje sam pojem. Čemu bi ga drugim  
dajal? Zato sem pa tudi telesen in rejen;  
hm, ti si pa kakor trska!«

»Naj bom kot trska, zato me pa tudi  
ljudje ljubijo bolj nego vse druge moje  
vrste. Tebe se pa boje in te ne marajo«,  
odgovori čebelica in odleti proti uljaku.

STRIČKOVA ZBIRKA

Striček je mislil, da v taki denarni stiski,  
kakor je dandanes sploh ne bo dobil nobe-  
nega dinarčka več za svoje poganske ne-  
čake in nečakinje. Pa radodarnost in šted-  
ljivost njegovih slovenskih malih prijateljev  
je še vse eno velika. Vsak najmanjši dar  
hvaležno sprejme. Sicer piše stričku neča-  
kinja Mihelca Andrejka iz Zagorice takole:  
»Veš kaj, striček, to pa nisi prav napisal,  
da se ti žepi trgajo od novcev po 25 par.  
Sedaj jih pa ne upamo več zbirati, ker se  
bojimo za tvoje žepe in Ti boš ves denar  
izgubil. Bomo pa rajši kupili sladkorčke.  
Ali ne? Kaj praviš Ti k temu?« — Kaj  
pravi striček? Prvič, da se ne spominja,  
da bi to pisal. Drugič, da po sladkorčih  
radi zobje bole. Tretjič, da ne bi bilo lepo,  
če bi slovenski otroci sladkorčke lizali, ko

pogančki še kruha nimajo. Četrtrič pa  
spomni Mihelco na pregovor, ki pravi:  
»Zrno do zrna, pogača. Kamen do kamna,  
palača.« Ali malo drugače: Para do pare,  
dinarček. Dinar do dinarja — »jurček!«  
In striček je že par »jurjev« poslal v misi-  
jone, ki so jih otroci v treh letih po parah  
in dinarjih nabrali. Za zbirko so darovali:  
IV. oddelek Lichtenthurna 100 Din; Valter  
Gajšek, Celje 10 Din; I. oddelek Lichten-  
thurna 70 Din; Ernest Oberwalder, Dom-  
žale 10 Din; III. oddelek Lichtenthurna 50  
Din. Vsem: Bog plačaj!

STRIČKOVA POŠTA

Halo! Halo! Stričkova pošta je zopet  
odprta! Kaj, je li bila zapečatená? Ali  
je bila zaprta???

V zadnjih številkah Našega lista ni bilo  
v otroškem koticu nobene pošte, oziroma  
nobenih stričkovih odgovorov na pisma nje-  
govih nečakov in nečakinj. Kaj je bilo  
vzrok temu? Ali je otrokom zmanjkalo  
znamk? Ali je stričku pošel papir, da ni  
dal nobenega odgovora?

Dva vzroka sta bila. Na eni strani je  
bil striček jako zaposlen, da ni utegnil pi-  
sati, čeravno svojih malih prijateljev nikoli  
ni pozabil. Na drugi strani so pa otroci  
stričku redkeje pisali. Svoj čas je dobival  
striček toliko pošte, da si je mislil najeti  
tajnika, ali pa tajnico, ki bi namesto njega  
odgovarjala. Sedaj so pa pisma in karte  
za strička redkejše postale. Gruntal in  
tuhtal je, kaj bi bilo temu vzrok. Pa se  
je domislil: Najbrž bo pa tole vzrok: Otro-  
ci nimajo denarja za znamke! Ali ni res?!  
Ali pa nimajo strička več radi! Eno ali  
pa drugo!

Ker pa je striček prepričan, da imajo  
otroci njega rajši, kot cukerkice in sladoled,  
zato za trdno pričakuje, da si bodo dinarček  
pritrgali in stričku lepe novice iz domače  
fare pisali — striček pa obljudi, da bo prav  
pridno odgovarjal na pisma. Na nekatera  
redka pisma, ki jih je prejel, bo pa kar  
odgovoril:

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da vodim zopet  
gostilno v svoji režiji kakor pred leti. Postregel bom  
cenj. gostom z dobro pijačo, gorkimi in mrzlimi  
jedili po zmernih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

**MÜLLER ANTON**  
gostilničar  
Stob - Domžale

## Nabirajte!

Krhlikovo, voljčinovo in češ-  
minovo (od korenin) lubje.

Sladke koreninice, koreninice  
srčne moči in arnike.

Pljučni (bukov) mah, planinski  
mah.

Cvetje: bezgovo, lipovo, arni-  
kovo ter od črnega trna.

Jelenov jezik in pljučnik (listi).  
Rženi rožički, omelišni prašek  
in podleskovo seme.

Vse blago mora biti lepo suho, kore-  
nine oprane brez vlaken, cvetje mora  
biti svetlo in v senci sušeno, listi pa  
lepo naravno zeleni.

Vse to kupuje tvrdka  
**Anton Stergar, Kamnik.**



zabili; pošljajo mu pozdrave izpod planin. Striček njim pa vrača pozdrave in vsem nečakom in nečakinjam iz Stranj »čez tri gore, čez tri vode, čez tri zelene travnike! Sedaj pa uganite, kje je! — Janko Močnik, učenec II. razreda, Mengeš. Za lep pozdrav prav lepa hvala! Torej že v drugi razred hodiš? Kaj boš potem, ko končaš ljudsko šolo? Ali se še spominjaš, da si nekoč pisal stričku, da postaneš misijonar, ko boš velik. Prav! Bova pa šla skupaj misijonarit na Kitajsko! Ali imaš korajžo? Striček Te pozdravlja in vse Vaše. — Nečakinje IV. oddelka Lichtenthurna. Preč. g. M. Č. iz Ljubljane mi je sporočil, da ste v pismu nanj, tudi zame pozdrave naročile. Lepa hvala! Zakaj pa ne pišete naravnost na strička? Ali ne veste več njegovega naslova. V tistem pismu pišete: »Na dragega nam strička tudi gotovo ne bomo pozabile pri klobasah in pirhih. Prav gotovo jih bomo tudi za njega prihranile in ga prosimo, da kmalu po veliki noči pride ponje.« — Bi že prišel, bi že prišel, pa bi bila pot zastoj, ker ste med dolgimi počitnicami klobase in pirhe same snedle. Stričku bi pa potem prav navihano korenčke strgale in krog njega skakale ter hudomušno prepevale: »Stric Matic, klobase cici! Jel bi jih, jel. Ko bi jih imel!« Pa povejte, če ni res? Ali pridete za majniški izlet v Groblje strička obiskat? — Rebolj Alojzij, Češnjice. Hvala za pozdrave! Pa ne bodi na strička hud! Se bo poboljšal. — Danica Cerar, Domžale. Striček je slišal, da si bila v bolnici operirana. Uh, to boli! Striček je naročil svojemu prijatelju v Ljubljani, da te bo šel obiskat in tolažit. Ko ozdraviš, pa se pri stričku oglasi. Pa pozdravi tudi prijateljici Bronico in Francico! — Ivana, Francka, Ančka Kopač iz Prikernice. Kje je pa ta kraj? Striček pozna skoraj vse kraje kamniške in moravske dekanije — tega kraja pa ne pozna. Sporočite no, kje je to. Mogoče Vas še pride obiskat. — Jella Rihtar, Dob. Tebi se zdi uganka lahka, drugim pa težka. Kdo ima prav? Brihtne glave. Pa še kaj piši! Pozdravi tudi Minko! — I. oddelek, Lichtenthurna. Namesto, da bi prišle sa-

### Preklic!

Urška Podbevšek, zasebnica v Dobu pri Domžalah, preklicujem vse, kar sem govorila o Andreju Nemeu, posestniku v Dobu pri Domžalah, neresničnega, ter izjavljam, da so bile vse zanj žaljive govornice neresnične.

V Dobu, dne 25. aprila 1933.

Urška Podbevšek.

me stričku voščit vesele praznike, ste poslale malega zajčka Belinko--ta. Kako ste ga naučile skakat! Skoraj mi je ušel iz sobe. Vse skupaj lepo pozdravljene!

Za danes je stričku zmanjkalo znamk in papirja, zato dobijo drugi prihodnjič odgovor.

### UGANKA

Že bučki ve go se jo,  
li maj žvr sel slav di!

Ugankarji. Nekateri izžrebanci še niso prejeli svojih nagrad. Kmalu jih dobe. Rešitev v zadnji številki se glasi: Pirhi. Nagrado dobi Ernest Oberwalder, Domžale. Lepega zajčka in pirh. Kdor še hoče nagrado, naj pošlje rešitev.

## Skrbimo za zdravje!

Influenca, hripa. Zopet nas vznemirjajo vesti o pojavljanju influence in hripe v večjem obsegu po nekaterih evropskih državah. V koliko sta influenza in hripa (španska bolezen) istega izvora ali si le sorodni boleznii, še ni odločeno. Tudi o vzročniku obeh boleznii ali ene še ni dokončan boj. Sicer je odkril nemški bakteriolog

Pfeiffer pred 40 leti bacil, ki naj bi bil vzročnik influence in hripe, toda mnogi zanikajo povzročitev boleznii po tem mikrobu. Influenca in hripa (ali gripa) je ena najnalezljivejših boleznii, ki se širi z veliko hitrostjo. Zaradi tega so tudi uspehi zatiranja boleznii zelo majhni. Izolacija obolelih v bolnicah je v epidemijah nemogoča. Uspešnega cepiva proti boleznii tudi še ne poznamo, tako nam preostane v epidemijah le možnost osebne varstva, to je, kolikor mogoče se ogibati krajev, kjer je po več ljudi skupaj. Bolezen se širi na usta, kjer ima tudi svoj izvor. Za varstvo pred boleznijo veljajo ista pravila kot za tuberkulozo. Inkubacija influence znaša 1—2 dneva. Bolezen začneja z visoko vročino, mrazenjem, glavobolom, vnetjem dihal in sopil, bolečinami v križu in splošno oslabeledostjo. Posebno je nevarna po influenci pljučnica, kateri so podvrženi pred vsem starejši ljudje in oni, ki pobolevajo že sicer na dihalih. Izid pljučnice je v teh slučajih skoraj vedno smrten. Posebnih zdravil proti influenci ne poznamo. Zdravimo jo kot druge boleznii, ki vplivajo na dihalna in srce. Nekateri priporočajo v boleznii oranže.

Pri nakupu blaga za obleke

se Vam izplača vožnja v Ljubljano,

ako pri tvrdki R. Miklauc nakupite blaga za Vas in za Vašo družino, kjer imate veliko izbiro modnih kamgarnov in sukna za moške, finega svilenega, volnenega in perilnega blaga za ženske obleke in plašče ter blaga za osebno in posteljno perilo po priznanih nizkih cenah.



R. MIKLAUC  
»PRI ŠKOFU«  
LJUBLJANA  
Lingarjeva ulica 3  
Pred škofijo

Tvrdka obstoja že preko 60 let.

# Hranilnica in posojilnica v Kamniku

reg. zadruga z neom. zavezo — v lastni hiši Šutna 22 (blizu postaje)

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najugodneje.

Vloge, vložene v gotovini po 1. juliju 1932, izplačuje na zahtevo vsak čas in v polnem znesku.